

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра туризму та готельного господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,

проф. Гаврилюк С. В. _____

Протокол № __ від _____ 2017 р.

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

РЕЛІГІЙНИЙ ТУРИЗМ І ПАЛОМНИЦТВО

підготовки магістра спеціальності

241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм”

освітньої програми (спеціалізації)

Готельно-ресторанна справа, Туризм

Програма навчальної дисципліни „РЕЛІГІЙНИЙ ТУРИЗМ І ПАЛОМНИЦТВО” підготовки магістра, галузі знань 24 „Сфера обслуговування”, спеціальностей 241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм”, за освітніми програмами Готельно-ресторанна справа, Туризм

Розробники: доцент кафедри туризму та готельного господарства, к.геогр.н., доц. Ільїна О.В.

Рецензент: доцент кафедри фізичної географії, к. геогр. н, доц. Чижевська Л.Т.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри туризму та готельного господарства

протокол № від 20 р.

Завідувач кафедри проф. Ільїн Л.В.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією географічного факультету

протокол № від 20 р.

Голова науково-методичної комісії факультету Поручинський В.І.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	24 „Сфера обслуговування”	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4	241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм”,	Рік навчання 1
		Семестр 1-ий
ІНДЗ: €	Готельно-ресторанна справа, Туризм Магістр	Лекції 18 год.
		Практичні (семінарські) 28 год.
		Самостійна робота 66 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен

Таблиця 1.2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	24 „Сфера обслуговування”	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4	241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм”,	Рік навчання 1
		Семестр 1-ий
ІНДЗ: €	Готельно-ресторанна справа, Туризм Магістр	Лекції 8 год.
		Практичні (семінарські) 12 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 14 год.
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

У контексті національно-культурного відродження України людинотворча функція релігійного туризму усвідомлюється як чинник формування духовності, як діяльність, що безпосередньо впливає на світогляд особистості. Функціональна спрямованість релігійного туризму на особистісний розвиток ставить цей вид туризму на рівень суспільно важливої складової національного відродження. Не випадково в системі спеціалізованого туризму, орієнтованого на задоволення мотиваційних потреб, релігійний туризм став вагомим сегментом наряду з такими видами як лікувально-оздоровчий, діловий, сільський, етнографічний.

Релігійний туризм: предмет, методи, основні поняття. Етапи розвитку релігійного туризму в світі. Особливості розвитку релігійного туризму в Україні. Релігійні центри іудаїзму. Релігійний туризм у різних християнських конфесіях. Паломництво в ісламі. Релігійний туризм в індуїзмі. Релігійні центри Буддизму. Об'єкти поклоніння у релігіях Далекого Сходу

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях: вплив релігії на розвиток різних форм релігійного туризму (релігія як визначальний фактор функціонування даного сегменту туризму); сутність основних понять дисципліни (пізнавально-екскурсійний туризм на релігійну тематику, паломництво, духовно-практичний туризм, науковий туризм релігійного спрямування); об'єктивні передумови і причини становлення організованого релігійного туризму; етапи розвитку релігійного туризму у світі та в Україні, найвідоміші центри і об'єкти релігійного туризму; тенденції та перспективи розвитку релігійного туризму в контексті сучасних глобалізаційних процесів.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2.1

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Становлення та історія релігійного туризму					
Тема 1. Релігійний туризм: предмет, методи, основні поняття	18	2	4	8	4
Тема 2. Етапи розвитку релігійного туризму	14	2	4	8	
Тема 3. Особливості розвитку релігійного туризму в Україні	12	2	4	6	
Тема 4. Релігійні центри Іудаїзму	12	2	4	6	
Тема 5. Релігійний туризм у різних християнських конфесіях	12	2	4	6	
Разом за змістовим модулем 1	68	10	20	34	4
Змістовий модуль 2. Просторова організація релігійного туризму і паломництва					
Тема 6. Паломництво в ісламі	14	2	2	8	2
Тема 7. Релігійний туризм в індуїзмі	14	2	2	8	2
Тема 8. Релігійні центри Буддизму	12	2	2	8	
Тема 9. Об'єкти поклоніння у релігіях Далекого Сходу	12	2	2	8	
Разом за змістовим модулем 2	52	8	8	32	4
Усього годин	120	18	28	66	8

Таблиця 2.2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Становлення та історія релігійного туризму					
Тема 1. Релігійний туризм: предмет, методи, основні поняття	16	2	2	10	2
Тема 2. Етапи розвитку релігійного туризму	16	2	2	10	2
Тема 3. Особливості розвитку релігійного туризму в Україні	14		2	10	2
Тема 4. Релігійні центри Іудаїзму	12			10	2
Тема 5. Релігійний туризм у різних християнських конфесіях	12			10	2
Разом за змістовим модулем 1	70	4	6	50	10
Змістовий модуль 2. Просторова організація релігійного туризму і паломництва					
Тема 6. Паломництво в ісламі	16	2	2	10	2
Тема 7. Релігійний туризм в індуїзмі	16	2	2	10	2
Тема 8. Релігійні центри Буддизму	12		2	10	
Тема 9. Об'єкти поклоніння у релігіях Далекого Сходу	6			6	
Разом за змістовим модулем 2	50	4	6	36	4
Усього годин	120	8	12	86	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 5.1

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Особливості розвитку релігійного туризму в Україні	32
2	Релігійний туризм у різних християнських конфесіях	34
	Разом	66

Таблиця 5.2

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Особливості розвитку релігійного туризму в Україні	42
2	Релігійний туризм у різних християнських конфесіях	44
	Разом	86

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Підготувати науково-дослідний реферат на одну із запропонованих тем обсягом до 25 сторінок друкованого тексту і належно оформити відповідно вимогам до такого виду робіт:

№ з/п	Тема роботи
1.	Розвиток релігійного туризму Західноєвропейського мезорегіону (Франція, Австрія).
2.	Розвиток релігійного туризму Західноєвропейського мезорегіону (Швейцарія, Німеччина).
3.	Розвиток релігійного туризму Північноєвропейського мезорегіону (Англія)
4.	Розвиток релігійного туризму Північноєвропейського мезорегіону (Швеція, Фінляндія, Норвегія)
5.	Розвиток релігійного туризму Північноамериканського мезорегіону (США).
6.	Розвиток релігійного туризму Центрально- і Східно-Азіатського мезорегіону (Китай)
7.	Розвиток релігійного туризму Центрально- і Східно-Азіатського мезорегіону (Японія).
8.	Розвиток релігійного туризму Південно-Європейського мезорегіону (Іспанія, Греція).
9.	Розвиток релігійного туризму Південно-Європейського мезорегіону (Італія)
10.	Розвиток релігійного туризму Карибського регіону (Куба, Багамські острови, Ямайка)
11.	Розвиток релігійного туризму регіону Південно-східної Азії (Індонезія, Тайланд, Сингапур)
12.	Розвиток релігійного туризму регіону Центрально-Східної Європи (Польща, Болгарія, Румунія)
13.	Розвиток релігійного туризму складових регіону Центрально-Східної Європи (Чехія, Угорщина)
14.	Розвиток релігійного туризму Північноафриканського мезорегіону (Алжир, Марокко, Туніс)
15.	Розвиток релігійного туризму Східно-Середземноморського мезорегіону (Ізраїль, Туреччина, Кіпр)
16.	Розвиток релігійного туризму Центрально- і Південноафриканського мезорегіону (Бразилія)
17.	Розвиток релігійного туризму Африканського макрорайону
18.	Розвиток релігійного туризму макрорайону Близького Сходу (Єгипет)
19.	Розвиток релігійного туризму макрорайону Близького Сходу (Об'єднані Арабські Емірати, Саудівська Аравія)
20.	Розвиток релігійного туризму регіону Південної Азії (Індія, Непал)
21.	Розвиток релігійного туризму Східно-Тихоокеанського макрорайону (Мікронезія, Меланезія, Полінезія)
22.	Розвиток релігійного туризму Східно-Тихоокеанського макрорайону (Австралія, Нова Зеландія)
23.	Розвиток релігійного туризму в Російській Федерації. Характеристика Північно-Західного і Центрального районів
24.	Розвиток релігійного туризму в Російській Федерації. Характеристика Північно-Кавказького району.
	Розвиток релігійного туризму країн Балтії.
26.	Розвиток релігійного туризму в Закавказзі

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 7.1

Поточний контроль (мах = 40 балів)									Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1					Модуль 2				Модуль 3			
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				ІНДЗ	МКР 1		МКР 2
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9				
4	3	3	3	3	3	3	3	5	10	30	30	100

Шкала оцінювання

Таблиця 7.2

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Сапелкіна З.П. Релігійний туризм: Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2009. – 244 с.

Павлов С.В., Мезенцев К.В., Любіцева О.О. Географія релігій: Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 1999. – 504 с.

Лубський В.І., Теремко В.І., Лубська М.В. Релігієзнавство: Підручник. – К.: Академвидав, 2005. – 432 с.

Релігієзнавство: Підручник / за ред М.МС.Заковича. – К.: Вища школа, 2000. – 350 с.

Релігієзнавчий словник / Під ред. професора А.Колодного і Б.Лобовика. – К.: Четверта хвиля, 1996. – 392 с.

Христов Т.Т. Религиозный туризм. – М.: Академія, 2003. – 288 с.

Ковальчук А.С. Конфесійно-географічна характеристика релігійно-паломницьких об'єктів в Україні. Монографія. – Львів: Фенікс, 2002. – 120 с.

Ковальчук А.С. Географія релігії в Україні. Монографія. – Львів: Видав. Центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 308 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Періодизація історії розвитку релігійного туризму.
2. Особливості розвитку релігійного туризму в Україні.

3. Релігійні центри іудаїзму.
4. Єрусалим – центр трьох релігій.
5. Україна – Батьківщина хасидизму.
6. Караїми як етнічно-релігійна спільність. Релігійні туристичні об'єкти караїмів на території України.
7. Загальна характеристика християнства та його основних напрямків
8. Особливості паломництва у католиків східних обрядів (уніатів).
9. Храмова споруда як об'єкт екскурсійно-пізнавального релігійного туризму.
10. Свята Земля – загальнохристиянський центр паломництва.
11. Православні релігійні центри.
12. Українські православні святині.
13. Святині католицького світу.
14. Місця католицького прочанства в Україні.
15. Паломництво як священний обов'язок мусульман. Хадж і умра, їх сутність та особливості виконання мусульманами.
16. Мекка і Медина – священні міста мусульман.
17. Основні напрямки ісламу. Особливості організації хаджу для мусульман.
18. Іслам як одна з релігій, сутність та основні догми.
19. Індуїзм як найчисельніша національна релігія.
20. Вплив обрядовості і релігійних свят в індуїзмі на масовість туристичних потоків.
21. Особливості індуїстських паломництв. Об'єкти і суб'єкти поклоніння паломників.
22. Особливості індуїстських паломництв. Здійснення основних ритуалів під час паломництв.
23. Аюверда та її значення для релігійного, спортивного та оздоровчого туризму.
24. Буддизм – найдавніша з трьох світових релігій. Подорож як обов'язок буддистських монахів.
25. Буддистські культові споруди як туристичні об'єкти. Ступа – одна з основних архітектурних форм у буддизмі.
26. Географія поширення буддизму в світі. Паломницькі місця, пов'язані з життям Будди в Індії і Непалі.
27. Центри тибетського буддизму в Індії. Соціально-політичні причини їх виникнення.
28. Паломницькі центри буддизму в різних країнах світу.
29. Особливості культової практики в даосизмі та конфуціанстві.
30. Синтоїзм, основні об'єкти та характерні риси культу.
31. Основні центри конфуціанства, даосизму та буддизму як туристичні об'єкти Китаю.
32. Загальні відомості про синтоїзм, ідеологічні і культові особливості релігійної етики.
33. Історія, особливості паломництва та основні паломницькі центри в синтоїзмі.